

Artsdatabankens årsrapport for 2007

1. Styret

Styret hadde i 2007 følgende sammensetning.

*Karl Baadsvik, NINA, styreleder	vara: Inga Bruteig, NINA
Øystein Wiig, Universitetet i Oslo	vara: Else Bottengård, Universitetet i Tromsø
*Arne Bjørge, Havforskningsinstituttet Dommasnes, HI	vara: Dan Aamlid, Skog og Landskap / Are
*Gunilla Rosenqvist, NTNU	vara: Asbjørn Moen
Irene Lindblad, SABIMA	vara: Rune Aanderaa
Janne Sollie, DN	vara: Yngve Svarte
Lisbeth Gederaas (ansattes rep.)	vara: Nils Valland

Styremedlemmene er oppnevnt for en periode på 4 år. Styremedlemmer merket med * er oppnevnt for perioden 2004-2007. For disse ble det fra KDs side iverksatt prosedyre for oppnevning/reoppnevning mot slutten av 2007. De øvrige styremedlemmer er oppnevnt for perioden 2006-2009. De ansatte velger selv periode for sin representant i styret.

Endringer i styrets sammensetning i løpet av 2007.

- Arne Bjørge trakk seg fra styret i mars 2007 som et ledd i nedtrapping mot pensjonsalder. Dan Aamlid rykket opp som fast medlem i styret ut oppnevningsperioden, og Are Dommasnes ble oppnevnt som nytt varamedlem ut perioden.
- Else Bottengård trakk seg fra styret i juni 2007 grunnet skifte av jobb. KD varslet at oppnevning av erstatter ville blir foretatt i forbindelse med prosedyren for oppnevning/reoppnevning mot slutten av 2007.
- Irene Lindblad trakk seg fra styret i november 2007 grunnet skifte av jobb. KD varslet at oppnevning av erstatter ville blir foretatt i forbindelse med prosedyren for oppnevning/reoppnevning mot slutten av 2007.

Styret har hatt fire møter i virksomhetsåret 2007 og har behandlet 26 saker. Referater fra våre styremøter er lagt ut på våre nettsider www.artsdatabanken.no.

2. Personale

Artsdatabanken hadde i 2007 følgende personale:

Navn	Stilling (funksjon)	%	Tiltredelse	Vilkår
Ivar Myklebust	Direktør	100 %	01.01.05	Åremål 6 år
Lisbeth Gederaas	Seniorrådgiver	100 %	15.05.05	Fast stilling
Nils Valland	Seniorrådgiver	100 %	01.06.05	Fast stilling
John Atle Kålås	Seniorrådgiver	50 %	01.05.05	Fast stilling
Randi Sønderland	Overingeniør	100 %	01.10.05	Fast stilling
Stein Arild Hoem	Overingeniør	100 %	01.10.05	Fast stilling
Åslaug Viken	Rådgiver	80 %	01.11.05	Fast stilling
Skjalg Woldstad	Rådgiver	100 %	20.02.06	Fast stilling
Ingrid Salvesen	Rådgiver	100%	01.04.06	Fast stilling
Mona Ødegården	Førstekonsulent	100%	10.04.07	Midlertidig (10.04-10.05.07)

Faste stillinger utgjorde i 2007 8,3 årsverk mens midlertidige stillinger utgjorde ett månedsverk. Det ble i 2007 ikke utlyst flere stillinger i Artsdatabanken

3. Hovedtrekk i virksomheten

Vår hovedoppgave har vært å etablere og gjennomføre de prosjekter som har prioritet iht. Artsdatabankens strategiske plan for perioden 2005-2007. Denne planen er solid fundamentert i Artsdatabankens mandat.

Følgende prosjekter preget virksomheten i 2007:

- Ferdigstilling og presentasjon av første generasjon av økologiske risikovurderinger av fremmede arter i norsk natur (Norsk svarteliste 2007).
- Utvikling av dataverktøy for kunnskapsprodusenter og formidlere av kunnskap om biologisk mangfold til ulike brukergrupper i samfunnet (artsnavnebase, karttjeneste for stedfestet informasjon, kunnskapsdatabase om naturtyper)
- Videre arbeid med det faglige grunnlaget for en helhetlig inndeling av norsk natur i landskap, økosystemer og livsmiljøer (Naturtyper i Norge).
- Videreutvikle mulighetene for søk etter informasjon i Rødlistebasen
- Presentere oppdatert informasjon om påvirkningsfaktorer som har betydning for status og utvikling for det biologiske mangfold i Norge.
- Utvikling av et internettbasert verktøy som skal bidra til folkelig medvirkning i arbeidet med å dokumentere kunnskap om forekomst og utbredelse av arter i Norge (Artsobservasjoner)

Høsten 2007 startet også arbeidet med å utvikle en strategisk plan for perioden 2008-2012. Denne skal legges frem for vedtak i vårt styre 14.05.08

Se vedlegg 1: Årsplan 2007

4. Prosjekter som preget Artsdatabankens virksomhet i 2007

Det er viktig å poengtere at Artsdatabanken gjennom arbeidet med våre prosjekter har aktivisert mange relevante norske fagmiljøer, og at en stor del av de midler som ble disponert til prosjektvirksomhet i 2007 ble kanalisert inn i forskningsinstitutter og naturhistoriske museer.

Fremmede arter

Vurderingene av økologisk risiko (Norsk svarteliste 2007) knyttet til fremmede arter var i all hovedsak ferdig ved utgangen av 2006. Ca. 200 av de totalt 2318 fremmede arter som er påvist i Norge er nærmere vurdert iht. den metodikk ekspertgruppa har utviklet. Når det gjelder vurdering av økologisk risiko er dette arbeidet å regne som ”nybrottsarbeid”. Resultatene av risikovurderingene ble bearbeidet våren 2007, og presentert på Artsdatabankens konferanse om fremmede arter 31. mai.

Artsdatabanken vil fremover ha fokus på å videreutvikle metodikken for vurdering av økologisk risiko som grunnlag for neste runde med vurderinger.

For mer informasjon se vedlegg 2: Norsk svarteliste 2007

Artskart

Formålet med prosjektet har vært å etablere en teknisk infrastruktur, rutiner og samarbeid for å publisere stedfestede artsdata i standard formater på internett. Modellen er at dataene kommer direkte fra institusjonenes interne databaser til kartløsningen på internett gjennom såkalte WebMapServices. Artsdatabanken og GBIF-Norge (Naturhistorisk Museum-UiO) har i samarbeid laget en felles kartløsning, og denne ble presentert i et lanseringsarrangement 21. november

Dataene som gjøres tilgjengelig på denne måten vises på søkbare kart der brukeren selv kan velge ut hvilket område og hvilke arter han vil se på. For alle datasettene vil brukeren kunne lese mer om arten ved å klikke på objektet på kartet. Artsdatabanken og GBIF-Norge står sammen med dataeierne for gjennombruddet i å dele geografiske data om norske arter for publikum, skoler, forvaltningen, interesseforeninger og forskere. I tjenesten viser de 10 største dataeierne i Norge fram over 3 mill. stedfestede data om over 12 000 arter i det samme grensesnittet.

Dette prosjektet har i betydelig grad økt tilgjengeligheten av data om arters leveområder for beslutningstakere i forvaltningen og den naturinteresserte allmennhet. Gjennom det gode samarbeidet med GBIF-Norge er data i Artskart også tilgjengelige i den internasjonale GBIF-portalen.

For mer informasjon se <http://artskart.artsdatabanken.no/> og www.gbif.no

Artsnavnebase

Artsnavnebasen skal være primærkilden for norske arters nomenklatur. En oppdatert online Artsnavnebase vil være et viktig verktøy for forskningsmiljøer, forvaltningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner, og bidra til å sikre enhetlig bruk av artsnavn.

Databasen vil bli et sentralt verktøy for norske naturhistoriske samlingsinstitusjoner, og høsten 2007 ble det etablert en driftsorganisering forankret i museene. Innholdet i databasen

skal produseres av navnekomiteer med deltagelse fra vår nasjonale ekspertise. Som en overbygging for navnekomiteene er det opprettet et navneråd som skal sikre en enhetlig gjennomføring av arbeidet. Navnerådet er satt sammen av fem medlemmer med sterk nomenklatorisk og taksonomisk kompetanse, pluss to medlemmer fra Artsdatabanken. Disse vil representere ulike artsgrupper på et overordnet nivå. Navnerådet vil ha en funksjonstid på tre år.

For mer informasjon se: <http://www.artsdatabanken.no/ArticleList.aspx?m=6&amid=3550>

Naturtyper i Norge og Naturtypebasen

Prosjektet *Naturtyper i Norge* (NiN) har som mål å utarbeide en ny og heldekkende naturtypeinndeling for Norge. Systemet bygger på de samme prinsipper for type-inndeling i havet, i ferskvann og på land, og skal fungere som et helhetlig og faglig solid begrepsapparat for å beskrive variasjonen i norsk natur.

NiN er Artsdatabankens kunnskapsbaserte og helhetlige redskap for å typeinnde og beskrive variasjonen i norsk natur. NiN er et helt nødvendig verktøy for det videre arbeid med naturtyper i regi av Artsdatabanken, og bør også kunne bli et viktig verktøy både nasjonalt og etter hvert også internasjonalt.

Prosjektet utføres av en ekspertgruppe sammensatt av representanter for norske naturvitenskaplige miljøer. I 2007 har det vært fokus på å utvikle det faglige grunnlaget for typeinndelingen, og det har vært stor aktivitet i ekspertgruppa. Type-systemet vil bli ferdig utviklet i 2008 og det vil bli utviklet verktøy som skal formidle systemet på en brukervennlig måte (Naturtypebasen).

Artsdatabanken vil legge NiN til grunn for å styrke arbeidet med å knytte ulike arter til sitt habitat i forbindelse med revisjon av Norsk Rødliste i 2010. NiN vil også være det faglige grunnlaget for kommende arbeid med å vurdere hvilke naturtyper som skal betegnes som truet i Norge.

Artsdatabanken har parallelt med arbeidet med NiN høsten 2007 startet utviklingen av en databaseløsning for systemet. Databasen, som har fått navnet *Naturtypebasen*, skal gi ulike brukergrupper tilrettelagt innsyn via internett. I kravspesifiseringen av denne basen har vi knyttet til oss eksterne ressurser som representerer viktige brukere av NiN. Arbeidet med kravspesifisering skal avsluttes i juni 2008, databasen skal deretter utvikles og etter planen lanseres våren 2009.

For mer informasjon se:

<http://www.artsdatabanken.no/ThemeArticle.aspx?m=52&amid=3903>

Oppfølging av Norsk rødliste 2006

Norsk rødliste 2006 inneholder arter i *røddlistekategoriene* RE (Regionalt utdødd), CR (Kritisk truet), EN (Sterkt truet), VU (Sårbar), NT, (Nær truet) og DD (Datamangel). I tillegg til disse kategoriene opererer IUCN med tre kategorier som ikke defineres som røddlistekategorier, LC (Livskraftig), NE (Ikke vurdert) og NA (Ikke egnet).

I Røddlistebasen har man fram til oktober 2007 kunnet søke frem informasjon om arter i de seks røddlistekategoriene. Med andre ord har databasen inneholdt samme informasjon om de samme artene som Røddlista. Dette utgjør til sammen 3 930 arter og underarter i Norge og på Svalbard. Fra oktober 2007 ble det også tilgjengeliggjort informasjon om 21 851 arter og underarter i kategoriene LC, NE og NA. Det totale antall søkbare arter og underarter i Røddlistebasen er nå 24 781.

For mer informasjon se: <http://www.artsdatabanken.no/ArticleList.aspx?m=6&amid=3216>

Norsk rødliste 2006 inneholder en generell presentasjon av påvirkningsfaktorer for røddlistede arter i ulike naturtyper. Dette er en type informasjon som vi ønsker å utdype og holde oppdatert. Som en første del av et slikt arbeid presenterte Artsdatabanken i oktober 2007 en faktaartikkel om miljøforhold og påvirkningsfaktorer for røddlistearter i fjell. I 2008 vil det bli produsert tilsvarende artikler for andre viktige hovednaturtyper på fastlandet, samt for Svalbard.

For mer informasjon se: <http://www.artsdatabanken.no/ArticleList.aspx?m=6&amid=3217>

Vedlegg 3: Faktaartikkel om miljøforhold og påvirkninger i fjellet

Artsobservasjoner

I revidert nasjonalbudsjett for 2007 fikk Artsdatabanken en bevilgning for blant annet å utvikle et internettbasert rapporteringssystem hvor alle interesserte kan registrere sine funn av arter i norsk natur. I samarbeid med 5 frivillige organisasjoner startet Artsdatabanken utviklingen av dette systemet høsten 2007. Formålet er å motivere til økt folkelig deltakelse i arbeidet med å styrke kunnskapsgrunnlaget om forekomst og utbredelse av arter i Norge. Den nye tjenesten, som får navnet *Artsobservasjoner*, vil bli lansert i løpet av mai 2008.

For mer informasjon se: <http://www.artsdatabanken.no/ArticleList.aspx?m=6&amid=3719>

5. Samfunnskontakt

Vi har i 2007 lagt fortsatt stor vekt på dialog med våre samarbeidspartnere og aktører som blir berørt av eller er interessert i vårt arbeid. Vi prioriterer denne type aktivitet for å informere, kartlegge forventninger og skape positive holdninger og legitimitet. Vi har gjennomført en rekke møtet med departementer, direktorater, forskningsinstitusjoner, frivillige organisasjoner og næringsorganisasjoner. Vi har også holdt kurs for lærere, journalister og holdt en rekke foredrag om vårt arbeid i ulike lag og organisasjoner.

Artsdatabanken deltar i økende grad også i eksterne råd og utvalg hvor vår kompetanse er etterspurt og det er relevant at vi deltar. Se oversikt i årsplan for 2007 (vedlegg 1)

Arbeidet mot media har i perioder tatt en del tid. Spesielt i forbindelse med lansering av Norsk svarteliste 2007 den 31.mai fikk vi betydelig oppmerksomhet. Det har også vært en del

oppmerksomhet fra media i forbindelse med oppfølging av Norsk rødliste 2006 og lansering av Artskart i november 2007. Det er også verdt å legge merke til at Artsdatbankens produkter og tjenester nesten daglig er omtalt i norske medier. Dette fanger vi opp gjennom nyhetsovervåking.

Som et ledd i arbeidet med samfunnskontakt prioriterer vi å videreutvikle og oppdatere våre hjemmesider. Vi vil fremover ha fokus på innholdsproduksjon, og håper at kunne tilby et attraktivt og oppdatert nettsted. Se www.artsdatabanken.no.

En viktig begivenhet i 2007 var vår konferanse om biologisk mangfold som ble arrangert i Stjørdal 31. mai. Konferansen hadde 120 deltagere, og var meget vellykket. Konferansen ble åpnet av miljøvernminister Helen Bjørnøy. Vi fortsetter med en årlig konferanse for å sette fokus på tema i tilknytning til vår virksomhet.

Vedlegg 4: Konferanseprogram for konferansen "Natur 2007".

6. Økonomi

Det vises til vedlagte budsjett (vedlegg 5) og regnskap (vedlegg 6). Regnskap for 2007 ble godkjent av styret i styremøte 12.02.08.

Budsjett for 2007 var kr. 14.944.272 ved årets start. Dette beløpet bestod av kr. 1.094.272 som ble overført fra 2006 og kr. 13.850.000 i tildelinger over statsbudsjettet for 2007.

Vi fikk utover året inntekter pålydende kr. 3.343.680 som ikke var inkludert i disponible midler når budsjettet ble vedtatt. Disse inntektene utgjøres av følgende:

- Tildeling revidert nasjonalbudsjett 2007 kr. 3.000.000
- Tildeling fra DN (interdep). kr. 180.000
- Andre inntekter (salg av bøker m.m) kr. 163.680

Med disse inntektene var disponibelt budsjett for 2007 kr. 18.287.952.

Nøkkeltall i regnskapet for 2007

Totalt forbruk i 2007 var kr 15.684.963. Av dette er kr. 7.923.378 (50,5 %) administrative utgifter (lønn, drift, styret), mens kr. 7.761.089 (49,5 %) er knyttet til prosjekter.

Administrative utgifter er fordelt på lønn inkl. overhead (72 %), drift (26,3 %), styret (1,7 %). Når det gjelder prosjekter er det arbeidet med naturtyper (36%), artskart (16%) og artsnavnebase (16%) som dominerer kostnadene i 2007.

Kr. 2.603.485 ble overført til 2008. Disse midlene utgjøres i all hovedsak av midler tildelt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2007, som ble overført til vår konto i november 2007.